

A Határ Menti Polgárok Európai Szövetségének nyilatkozata
A határrégiók a holnap Európájának középpontjában

A belső határrégiók az EU területének 40%-át, lakosságának 30%-át (150 millió ember) fedik le, és közel 2 millió határ menti ingázónak adnak otthont. Az egységes piac és a schengeni térség megvalósítása óta számos új lehetőség keletkezett a határ menti régiókban, sok esetben ezek a régiók megszűntek perifériának számítani, és a növekedés térségeivé váltak.

Ugyanakkor még mindig számos akadály áll fenn. A határtérségekben élő állampolgárok továbbra is olyan nehézségekkel találkoznak a mindennapi életükben, mint amilyen az álláskeresés, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a mindennapos ingázás vagy az adminisztratív problémák megoldása. Hasonlóképpen a vállalkozások is szembesülnek olyan akadályokkal, amelyek gátolják növekedésüket, a helyi és regionális önkormányzatok pedig továbbra is kihívásokkal néznek szembe a határokon átnyúló együttműködés elmélyítése – például a határokon átnyúló közszolgáltatások – terén.

Ezek a kihívások még nyilvánvalóbbá váltak a Covid19-válság során, amikor az évtizedekig tartó szabad mozgást követően egyik napról a másikra lezárták a határokat, ami komoly nehézségeket okozott a határ menti régiók polgárai és vállalkozásai számára, és jelentős negatív gazdasági és társadalmi hatásokkal járt. Ebből kifolyólag kulcsfontosságú ezeknek az akadályoknak a leküzdése annak érdekében, hogy élni tudjunk azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a nyitott határok a polgároknak és vállalkozásoknak kínálnak, és meg tudjuk tenni a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy ezek a lehetőségek válsághelyzetben is megmaradjanak.

Másrészt viszont meg kell jegyezni, hogy a válság az együttműködés sokféle formáját hozta napvilágra, és rávilágított a határokon átnyúló kölcsönös függésre és szolidaritásra, amelyet most az európai és nemzeti közpolitikákon keresztül kell megszervezni és megerősíteni, teljes mértékben figyelembe véve a határrégiók sajátosságait.

E nyilatkozat aláíróiként

1. hangsúlyozzuk a határon átnyúló együttműködés fontosságát az Európai Unió integrációs folyamatában, és tekintettel arra, hogy a következő finanszírozási időszakban az európai területi együttműködés számára biztosított finanszírozás szintje nem kielégítő, szorgalmazzuk, hogy **a határrégiókat helyezték vissza az Európai Unió központi politikai és jogalkotási fókuszába;**
2. felhívjuk az EU-t, hogy **aktívan vonja be a határrégiókat és a határon átnyúló csoportosulásokat az Európa jövőjéről szóló konferenciába.** Európa határrégiói, az európai területi társulások (ETT-k) és az eurorégiók határon átnyúló nyilvános konzultációkat szerveznek majd Európa jövőjéről annak biztosítása érdekében, hogy a határ menti régiókban élő polgárok véleményét megfelelően figyelembe vegyék, mi pedig arra ösztönözzük őket, hogy határokon átnyúló állandó tanácsok és régióközi parlamenti közgyűlések szervezésével aktívan járuljanak hozzá a határon átnyúló együttműködés demokratizálásához;
3. hangsúlyozzuk annak szükségességét, hogy **a határ menti régiók önkormányzatainak megfelelő hatáskörökkel, célzott erőforrásokkal és gyorsított eljárásokkal¹** rendelkezzenek, mind önmagukra, mind határon átnyúló csoportosulásaikra irányulóan, a határon átnyúló projektjeik megvalósítása előtt álló akadályok leküzdése érdekében;

---

¹ Amint az a Németország és Franciaország közötti, 2019. január 22-én aláírt Aacheni Szerződésben, a határokon átnyúló együttműködésről szóló fejezetben szerepel.

4. felkérjük az Európai Parlamentet, a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy **zárják le a határon átnyúló európai mechanizmusról szóló rendeletjavaslattal² kapcsolatos tárgyalásokat**, és gondoskodjanak a rendelet elfogadásáról. Azt is kérjük, hogy az EU külső határai tekintetében is alkalmazzanak hasonló megközelítést;
5. felhívjuk az uniós intézményeket, a helyi, regionális és nemzeti kormányzatokat, hogy **számoljanak fel minden olyan jogi és adminisztratív akadályt**, amely a szabad mozgás, a határon átnyúló munkavégzés, a határon átnyúló közös közszolgáltatások, a sürgősségi és egészségügyi szolgálatok közötti együttműködés, valamint a határrégiókban élő polgárok javát szolgáló bármilyen együttműködés útjában áll;
6. tekintettel arra, hogy az uniós irányelvek átültetése terén a tagállamok és a jogalkotói hatáskörrel rendelkező régiók között nincs koordináció, javasoljuk, hogy **az Európai Bizottság végezzen határon átnyúló területi hatásvizsgálatokat**, amelyek nemcsak az uniós jogszabályok határrégiókra gyakorolt hatásait vizsgálják, hanem az uniós jogszabályok átültetésével kapcsolatos koordináció hiányának a határrégiókra gyakorolt hatásait is. Az uniós jogszabályok átültetése során kötelezővé kellene tenni a szomszédos tagállamokkal való koordinációt, hogy ne jöjjenek létre új akadályok;
7. felkérjük a tagállamokat és a régiókat, hogy **hozzanak létre határon átnyúló megfigyelőközpontokat, amelyek célja a határon átnyúló integráció nyomon követése, a határokkal kapcsolatos akadályok azonosítása és felszámolása**, továbbá a nemzeti és regionális kapcsolattartó pontokkal való együttműködés biztosítása a tapasztalatsere, valamint a helyi és regionális önkormányzatok, a polgárok és a vállalkozások által egy adott határon tapasztalt problémák megvitatása érdekében;
8. felszólítjuk az EU-t, hogy **hozzon létre hatékony keretet a határon átnyúló közszolgáltatások számára, lehetővé téve azok hatékony gyakorlati megvalósítását**. Ez egyértelmű hozzáadott értéket jelentene az EU területi kohéziója szempontjából, mivel lehetővé tenné, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a tagállamok a szomszédos államokban élő európai polgárokat támogassák olyan rendkívül fontos szolgáltatásokat nyújtva számukra, amelyek azok saját tagállamában nem érhetőek el, illetve nem teremthetők meg;
9. arra kérjük az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy **aktívan vonják be a határrégiókat az európai zöld megállapodás, a Next Generation EU és a hasonló távlatos politikák végrehajtásának valamennyi szakaszába**;
10. felhívjuk az uniós intézményeket, hogy **garantálják a határon átnyúló együttműködés minimális szintjét globális, európai vagy regionális válságok**, mint amilyen a Covid19-világjárvány esetében is. E jogszabályoknak garantálniuk kell továbbá a belső határok nyitva tartását, a határokon átnyúló közszolgáltatások nyújtását, valamint az egységes piac és a schengeni térség teljes körű működését. E tekintetben a hatékony válságreagálást aláásó, szétaprózott megközelítés elkerülése érdekében uniós szinten harmonizált kritériumok

---

² COM(2018) 373.

elfogadását javasoljuk a jövőbeli világjárványok és az egész EU-ra kiterjedő veszélyhelyzetek kezelésére vonatkozóan.
